

Lietuvos kultūros tyrimų institutas, Vilniaus dailės akademija, Lietuvos teatro ir muzikos akademija praneša, kad **2022 m. rugsėjo 23 dieną, 13.00 valandą** Lietuvos kultūros tyrimų instituto salėje (Saltoniškių g. 58-216, Vilnius) **Marius Armonas** gins daktaro disertaciją tema „**Šiuolaikinis instaliacijos menas Lietuvoje: posthumanistinė perspektyva**“ (Menotyra – H 003).

Institucija, kurioje parengta disertacija: Lietuvos kultūros tyrimų institutas.

Mokslinis vadovas – dr. ERIKA GRIGORAVIČIENĖ – vyresnioji mokslo darbuotoja, humanitariniai mokslai, menotyra (H 003), Lietuvos kultūros tyrimų institutas.

Disertacija ginama Vilniaus dailės akademijos, Lietuvos kultūros tyrimų instituto ir Lietuvos muzikos ir teatro akademijos jungtinėje Menotyros mokslo krypties taryboje:

pirmininkas – dr. SKAIDRA TRILUPAITYTĖ – humanitariniai mokslai, menotyra (H 003), Lietuvos kultūros tyrimų institutas;

nariai:

- doc. dr. LOLITA JABLONSKIENĖ – humanitariniai mokslai, menotyra (H 003), Vilniaus dailės akademija;
- prof. dr. AGNĖ NARUŠYTĖ – humanitariniai mokslai, menotyra (H 003), Vilniaus dailės akademija;
- dr. AUDRONĖ ŽUKAUSKAITĖ – vyriausioji mokslo darbuotoja, humanitariniai mokslai, filosofija (H 001), Lietuvos kultūros tyrimų institutas;
- prof. dr. MARQUARD SMITH – humanitariniai mokslai, menotyra (H 003), Londono universiteto koledžas

Su disertacija galima susipažinti Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo, Vilniaus dailės bei Lietuvos teatro ir muzikos akademijų ir Lietuvos kultūros tyrimų instituto bibliotekose.

Anotacija

Instaliacijos meno diskurse žiūrovas dažnai yra vertinamas kaip centrinė kūrinio figūra, o jo dalyvavimas, kaip esminė kūrinio sąlyga. Tačiau 2-ajame XXI a. dešimtmetyje pastebimas tendencingas daiktų, gyvų organizmų ir skaitmeninių technologijų įtraukimas į meno kūrinį, o ir menininkai, tyrinėdami įvairius materialumus, kryptingai svarsto santykį tarp žmonių ir ne žmonių, gamtos ir kultūros. Tai skatina pergaltoti, kaip ir su kuo bendradarbiaujant šiandien kuriamas instaliacijos menas, kaip jis suvokiamas ir patiriamas. Tam įgyvendinti kaip metodologinis tyrimo įrankis pasitelkiama posthumanistinių teorijų prieiga, leidžianti kritiškai įvertinti antropocentristinę pasaulėžiūrą ir kvestionuoti žmogaus galios pozicijas. Tyrime nagrinėjami XXI a. 2-ojo dešimtmečio instaliacijos meno bruožai, modeliai ir atvejai siekiant atnaujinti žvilgsnį į šią meno rūšį dėmesį persikrstant instaliacijų objektams, gyviems organizmams, technologiniams elementams. Remiantis posthumanistine logika, žiūrovą siūloma laikyti tik dar vienu instaliacijos komponentu, o ir patį kūrinį matyti ne tik kaip pasyvių medžiagų, kuriuos menininkas suvaldo, rinkinį, bet kaip bendrą instaliaciją kuriančių elementų kolektyvą, kurie savo materialumais veikia vieni kitus ir sudaro kūrinio visumą. Tyrime remiamasi hipoteze, kad instaliacijos meno kūriniai gali būti vertinami kaip posthumanizmo filosofinių teorijų pirmavaizdis, nes juose įvykstantys realūs žmonių ir daiktų, gyvų organizmų ir technologijų susitikimai skatina savęs ir nežmogiškojo kito būties ir pažinimo refleksiją bei esamo santykio rekonfiguraciją.

ABSTRACT

Contemporary Installation Art in Lithuania: Posthumanist Perspective

In the discourse of installation art, the viewer is traditionally regarded as a central figure and his or her participation as a key condition for the artwork. However, 2010s reflect a significant increase of interest in different materialities, including living organisms and digital technologies in art, along with the reflexive approach of the artists themselves to the

relation between humans and nonhumans, culture and nature. This provides an opportunity to reconsider how and in collaboration with whom installation art gets to be created today; how it is received and experienced. For this reason, the theories of posthumanism are used as a methodological tool in order to critically reassess the anthropocentric worldview and question the positions of power that a human claims to hold. This research overviews the features, models and cases of installation art of the 2010s with the aims to enrich and rethink our understanding of installation. It is achieved by redistributing our attention among all the material objects of installation, thus considering a viewer as a mere component among all others. The artwork itself then, is as a collection of equally important elements with interacting materialities, rather than a set of passive objects orchestrated by the artist. The research proposes a hypothesis that installation artworks can be recognized as a prototype model for the theories of posthumanism, because they involve real encounters between humans, things, living organisms and technology. Installations are fostering us to inquire into being and knowledge of both, the Self and the nonhuman Other, and thereby are able to reconfigure this interrelation.